

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

 HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

  > Kriminalhistorie (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Giftmord

Giftmord

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 403

Del artikel: **f**

([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[u=https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[5-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[5/kriminalhistorie/giftmord\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[status=. Aktiviteten kan ses](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[p\u00e5 https://www.historie-](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[5-](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

[5/kriminalhistorie/giftmord\)](https://twitter.com/home?status=. Aktiviteten kan ses p\u00e5 https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/giftmord)

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle)

mini=true&url=https://www.historie-

online.dk/boger/anmeldelser-

5-

5/kriminalhistorie/giftmord&title=)

Klaus Larsen

Giftmord. 2000 års dødbringende kulturhistorie

Munksgaard. 255 sider

Af Poul Porskær Poulsen, historie-online.dk

"Hæng mig ikke for højt oppe, for anstændigheden skyld" skulle være Mary Blandys sidste ord til bødlen, da hun blev hængt for giftmordet på sin far i 1752. Uskyldig var hun vel næppe, men som en elskovssyg, naiv kvinde var hun blevet lokket af en skurk af en kæreste til at give faderen et giftigt pulver i hans mad, fordi han så ville blive mere velvilligt indstillet til datterens kæreste. Så man kan godt have ondt af Mary, der ikke ville bryde sig om, at folkemængden kunne kigge op under hendes kjole, når hun hang i rebet.

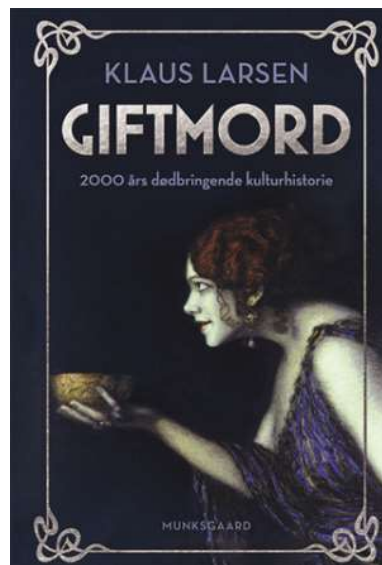
Altså et giftmord – en ombringelsesmetode, der har været anvendt op gennem historien på talrige måder. Fx de mange romerske kejsere, der med rette frygtede at blive myrdet med gift, og der var paver som både kunne være ofre og selv giftmordere. Middelalder og renæssance dyrkede også giftmordet – renæssancen kaldes endog giftmordets guldalder.

Arsenik og rottekrudt "demokratiserede" giftmordet i 1800-årene. Arsenik var alle vegne: midlet blev brugt til at vaske kreaturerne, til udryddelse af rotter, til forskellig former for indfarvning, bl.a. af tapeter i stærkt grønne nuancer. Det var stadig ubehagelige ægtemænd, der blev forsøgt ombragt med gift, men også forgiftningsforsøg på aftægtsfolk, der var blevet for stor en økonomisk byrde for ejeren af ejendommen, hvor de sad på aftægt.

Vi kommer naturligvis også op til vore dages politiske giftmord, fx digteren Pablo Neruda i Chile, der efter al sandsynlighed blev myrdet af regimet – og Kim Jong Uns halvbror, der blev giftmyrdet af det nordkoreanske regime (og så er der de mange tragikomiske amerikanske forsøg på at aflive Fidel Castro). Og Sovjetunionens brug af giftstoffer til at skaffe sig af med fjender – en praksis, der i høj grad er videreført af Putin i nutidens Rusland. Bl.a. mordet på den afhoppede spion Litvinenko i London, mordforsøgene på Sergej Skripal og hans datter også i England og forgiftningen af Aleksey Navalny i 2020. En hel flere kunne nævnes. Og så er der de religiøse massemord, Jones Town massakren, der kostede 1.914 børn og voksne livet i 1978, sekten "Heaven's Gate", hvor 39 medlemmer begik kollektivt selvmord i 1997, flere angreb i Japan fra en dommedagskult med brug af bl.a. sarin. Læger og sygeplejersker som giftmordere, oven i købet seriemordere, kommer vi jo heller ikke udenom.

Giftmordet har især været knyttet til kvinder – det er en metode at skaffe sig af med ægtemænd, forældre og andre, der måtte stå i vejen, som ikke kræver den store styrke, men derimod blot muligheden for at blande giftstoffer i mad og drikke. Så det måtte være kvinder, der stod bag. Men forfatteren til dette værk om giftmordet i historien gør gang på gang opmærksom på, at det ikke nødvendigvis var rigtigt. Der har sikkert været kvindelige giftmordere, men ofte har det været opportunt at udnævne en kvinde til misdæderen. Fx en de berømteste giftmordersker i historien, Lucretia Borgia, som muligvis nok var ramt af dårlig presse, når hendes ægtemænd døde – men hvor andre – mænd – havde fordel deraf.

"Fra tidernes morgen har kvinder stået model til mere eller mindre troværdige historier, der forbinder dem med giftmord. I antikkens Grækenland, i Romerriget, i middelalderen og renæssancen dukker gang på gang historier op om magtfulde kvinder, der slår ihjel med gift. (...) Alle disse myter og historier har noget til fælles: De er nedskrevet af mænd, og de handler udspekulerede, smukke og skruppelløse kvinder, der myrder i det skjulte. Og i de fleste tilfælde kan historierne ikke bekræftes." (side 209)

Hun var datter af en pave, kendt for sin slående skønhed go gift tre gange. Som medlem af en magtfuld og hensynsløst brutal familie blev hun beskyldt for incest og giftmord. Det hed sig, at hun havde en hul ring, som hun brugte til at liste gift i folks mad og drikke. Formentlig var rygterne sat i omløb for at gøre hende til syndebuk for Borgia-familiens brutale politiske manøvrer. På dette samtidige portræt føles man sig dog ikke helt tryk med Lucretia Borgias blik hvilende på sig – måske har kunstneren selv været påvirket af rygterne. Samtidigt portræt, tilskrevet Battista Dossi. (Billedtekst fra bogen)

Vi ved det jo ikke, men mange mænd og kvinder med magt er blevet ombragt med arsenik, udtræk af giftige planter eller hvad det nu måtte være. Og det har Klaus Larsen skrevet en ganske fængende bog om. Klaus Larsen har et større forfatterskab i medicinsk historie, fx om galskab (Se anmeldelsen : Livet som indsats) Kampen mod sygdom i 1800-tallets Danmark (Smitstof - Kampen mod sygdom i 1800-tallets Danmark) Lægerne og modstandskampen (Krigere uden våben) og en del flere, så det er en forfatter, der tjek på sit stof, og som – hvilket ikke er uvæsentligt – skriver særdeles godt, så læseren hænger på hele vejen.

Bogen slutter med en nyttig oversigt over giftige planter og svampe, slangegift og madforgiftning.

[Historie-online.dk, den 20. november 2024]

SE RELATEREDE ARTIKLER

FORBRYDELSENS ANSIGT

(<https://www.historie-online.dk/boger/forbrydelsens-ansigt>)

DEN GLEMTE INKVISITION

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/1800-arene-37/den-glemte-inkvisition>)

RACISMEPARAGRAFFEN

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/racismeparagraffen](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/kriminalhistorie/racismeparagraffen))

En blodig december i 1944

Erik Ingemann Sørensen fortæller videre om tiden op til Danmarks befrielse 1945

(<https://www.historie-online.dk/temaer-9/artikler-51-51/80-aret-for-danmarks-befrielse/en-blodig-december-i-1944>)

Søfartshistorien i Aabenraa